

Αριθμός Αποφάσεως

216 /2014

ΤΟ ΠΟΛΥΜΕΛΕΣ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
(Τακτική Διαδικασία)

ΣΥΓΚΡΟΤΗΘΗΚΕ από τους Δικαστές Νικόλαο Μήλιο, Πρόεδρο Πρωτοδικών, Χριστίνα Αντωνοπούλου, Πρωτοδίκη, Παρασκευή Μπότση, Πρωτοδίκη – Εισηγήτρια και τη Γραμματέα *Μαργαρίτα Τρίνα*.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕ δημόσια στο ακροατήριό του την 7^η.6.2013 για να δικάσει την υπόθεση μεταξύ:

ΤΗΣ ΕΚΚΑΛΟΥΣΑΣ: Εδρεύουσας στην Αθήνα Ανώνυμης Τραπεζικής Εταιρείας με την επωνυμία
νομίμως εκπροσωπούμενης, που εκπροσωπήθηκε στο ακροατήριο από την πληρεξούσια δικηγόρο της Ιωάννα Στ. Παντελοπούλου, βάσει μονομερούς δηλώσεως κατ' άρθρο 242 παρ. 2 ΚΠολΔ, η οποία προκατέθεσε έγγραφες προτάσεις.

ΤΟΥ ΕΦΕΣΙΒΑΝΤΟΥ: κατοίκου
που εκπροσωπήθηκε στο ακροατήριο από τον πληρεξούσιο δικηγόρο του Στέφανο Βαζάκα, βάσει μονομερούς δηλώσεως κατ' άρθρο 242 παρ. 2 ΚΠολΔ, ο οποίος προκατέθεσε έγγραφες προτάσεις.

Ο εφεσίβλητος άσκησε ενώπιον του Ειρηνοδικείου Αθηνών την από 11.7.2008 με αριθμό κατάθεσης 6998/11.7.2008 αγωγή του, ζητώντας να γίνει αυτή δεκτή. Το ως άνω Δικαστήριο, δικάζοντας με την προσήκουσα

τακτική διαδικασία, εξέδωσε την υπ' αριθμ. 3206/2010 οριστική απόφασή του, με την οποία έκανε εν μέρει δεκτή την αγωγή.

Ήδη η εκκαλούσα με την από 20.10.2010 (με αριθμό κατάθεσης 2643/21.10.2010) έφεσή της, προσβάλλει την ως άνω αναφερόμενη απόφαση και ζητεί την εξαφάνισή της, προκειμένου να απορριφθεί στο σύνολό της η αγωγή του αντιδίκου της. Η σχετική έφεση προσδιορίστηκε για να συζητηθεί, κατόπιν της υπ' αριθμ. εκθ. κατάθ. δικογράφου 3517/27.10.2010 πράξης περί ορισμού δικασίμου, κατά την αναφερομένη στην αρχή της παρούσας δικάσιμο και γράφτηκε στο πινάκιο.

Η υπόθεση εκφωνήθηκε από τη σειρά του οικείου πινακίου και συζητήθηκε.

Κατά τη συζήτηση της υπόθεσης, οι πληρεξούσιοι δικηγόροι των διαδίκων, οι οποίοι δεν παραστάθηκαν στο ακροατήριο, σύμφωνα με μονομερή δήλωσή τους κατ' άρθρο 242 παρ. 2 ΚΠολΔ, ανέπτυξαν τις απόψεις τους με τις έγγραφες προτάσεις που προκάτέθεσαν.

ΑΦΟΥ ΜΕΛΕΤΗΣΕ ΤΗ ΔΙΚΟΓΡΑΦΙΑ
ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

Η κρίνόμενη έφεση κατά της υπ' αριθμ. 3206/2010 οριστικής απόφασης του Ειρηνοδικείου Αθηνών, που εκδόθηκε με τη δικονομική παρουσία των διαδίκων κατά την τακτική διαδικασία, ασκήθηκε νομότυπα και εμπρόθεσμα και γενικώς παραδεκτά από την εκκαλούσα, η οποία, με την ιδιότητα της εναγομένης επί της από 11.7.2008 και με αριθμό κατάθεσης 6998/11.7.2008 αγωγής του ενάγοντος (νυν εφεσιβλήτου), ηττήθηκε εν μέρει στον πρώτο βαθμό δικαιοδοσίας (αρθρ. 18 παρ. 2 ΚΠολΔ - όπως ίσχυε πριν από την έναρξη εφαρμογής του άρθρου 4 παρ. 1 του Ν. 3994/2011, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 72 παρ. 4 του ιδίου νόμου - 495 παρ. 1 & 2, 511, 513 παρ. 1 β', 516 παρ.1, 517, 518, 520 παρ. 1 ΚΠολΔ). Ειδικότερα, το υπό κρίση δικόγραφο ασκήθηκε εντός της γνήσιας τριακονθήμερης αποκλειστικής προθεσμίας της παρ. 1 του άρθρου 518 ΚΠολΔ από την επίδοση της εκκαλουμένης απόφασης στις 23.9.2010, όπως προκύπτει από τη σχετική επισημείωση της αρμοδίας δικαστικής επιμελήτριας Άννας Γ. Δρουγκίδου επί του ακριβούς αντιγράφου της εκκαλουμένης σε συνδυασμό με την από 21.10.2010 επισημείωση κάτω από το δικόγραφο της εφέσεως, όπου εμφανίζεται ο αριθμός κατάθεσής της (2643/21.10.2010) στη Γραμματεία του εκδίδοντος την προσβαλλομένη απόφαση Δικαστηρίου.

Πρέπει δε να σημειωθεί ότι δεν τυγχάνει εφαρμογής η διάταξη της παρ. 4 του άρθρου 495 ΚΠολΔ, όπως προστέθηκε με το άρθρο 12 παρ. 2 του Ν. 4055/2012, κατά την οποία ως προϋπόθεση για την κρίση του παραδεκτού του ενδίκου μέσου της εφέσεως ορίζεται η κατάθεση παραβόλου ποσού 200 €, δεδομένου ότι η εν λόγω έφεση είχε ήδη ασκηθεί την 21^η.10.2010 - σύμφωνα με τα προαναφερόμενα - ήτοι πριν από την έναρξη ισχύος της εν λόγω διατάξεως (2.4.2012). Κατά συνέπεια, πρέπει αυτή να γίνει τοπικά δεκτή και να ερευνηθεί περαιτέρω από ουσιαστικής πλευράς, ως προς το παραδεκτό και το βάσιμο του λόγου της (άρθρα 522 και 533 παρ. 1 ΚΠολΔ), κατά την ίδια ως άνω (τακτική) διαδικασία που εκδόθηκε η προσβαλλομένη απόφαση.

Με την από 11.7.2008 και με αριθμό κατάθεσης 6998/11.7.2008 αγωγή του ενώπιον του Ειρηνοδικείου Αθηνών, επί της οποίας εκδόθηκε η εκκαλουμένη απόφαση, ο ενάγων και ήδη εφεσίβλητος εξέθετε ότι συνήψε με την εναγομένη τραπεζική εταιρεία τρεις συμβάσεις στεγαστικών δανείων, με αρχικά ορισθέν σταθερό και στη συνέχεια κυμαινόμενο επιτόκιο, των οποίων η εξόφληση συμφωνήθηκε να λάβει χώρα σε συνεχείς μηνιαίες δόσεις, κατά τα αναλυτικά διαλαμβανόμενα στην αγωγή. Ότι κατά την κατάρτιση των ανωτέρω δανειακών συμβάσεων, η εναγομένη εταιρεία αξίωσε και έλαβε από τον ίδιο, τα προσδιοριζόμενα στο αγωγικό δικόγραφο ποσά, που αφορούσαν σε «διαχειριστικά έξοδα» και «προμήθεια φακέλου», δεδομένου ότι σε περίπτωση μη καταβολής τους δεν θα χορηγούσε σε αυτόν τα αντίστοιχα δάνεια. Ότι περαιτέρω, μεταξύ των προδιατυπωμένων για απροσδιόριστο αριθμό της εναγομένης εταιρείας όρων περιλαμβανόταν και αυτός του άρθρου 16 των εν λόγω συμβάσεων, σύμφωνα με τον οποίο ο ενάγων υποχρεώθηκε να καταβάλει σε αυτή συνολικά και για τις τρεις δανειακές συμβάσεις, το ποσό των 594,95 ευρώ, λόγω πρόωρης αποπληρωμής τους, δίχως να υφίσταται προς τούτο νόμιμη αιτία, καθώς η εναγομένη εταιρεία ουδόλως επικαλέστηκε και απέδειξε πώς προέκυψε η εν λόγω επιβάρυνση, αν αφορούσε σε αποκατάσταση ζημίας και σε τι συνίστατο αυτή. Ακολούθως, ιστορούσε ότι η είσπραξη από την αντίδικο τράπεζα των ανωτέρω ποσών είναι παράνομη κατά το άρθρο 1 της υπ' αριθμ. 1969/8.8.1991 ΠΔ/ΤΕ και ότι οι αντίστοιχοι όροι είναι καταχρηστικοί, καθώς αντίκεινται στις αρχές της καλής πίστης και στις διατάξεις του άρθρου 2 παρ. 6 & 7 του Ν. 2251/1994, δεδομένου ότι η αντίστοιχη πρόβλεψη είχε γίνει εκ των προτέρων, δεν αποτελούσε αντικείμενο διαπραγμάτευσης και ίσχυε για

απροσδιόριστο αριθμό καταναλωτών που προέβαιναν στη σύναψη συμβάσεων στεγαστικών δανείων με την εναγομένη εταιρεία, ενώ συγχρόνως παραβίαζε την αρχή της διαφάνειας και διατάρασσε την ισορροπία των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των συμβαλλομένων μερών, σε βάρος του καταναλωτή. Με βάση το ανωτέρω ιστορικό, ζητούσε να υποχρεωθεί η αντιδίκος να του καταβάλει αφενός το ποσό των 1.712,86 ευρώ, το οποίο αντιστοιχούσε στα επιμέρους καταβληθέντα εκ μέρους του ποσά για διαχειριστικά έξοδα, προμήθειες, έξοδα φακέλου και ποινή προεξόφλησης, εφόσον οι σχετικές συμφωνίες μεταξύ των διαδίκων μερών περί καταβολής των ανωτέρω ήταν άκυρες και τα ως άνω ποσά εισπράχθηκαν από την τράπεζα αχρεωστήτως δίχως νόμιμη αιτία και αφετέρου το ποσό των 1.000 ευρώ ως χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης που υπέστη ο ίδιος λόγω προσβολής της προσωπικότητάς του από τις παραπάνω ενέργειες της εναγομένης και συνολικά το χρηματικό ποσό των 2.712,86 ευρώ, με το νόμιμο τόκο από την επομένη ημέρα της επιδόσεως της αγωγής μέχρι την πλήρη εξόφληση. Τέλος, ζητούσε να κηρυχθεί η απόφαση προσωρινά εκτελεστή και να καταδικασθεί η αντιδίκος τράπεζα στην καταβολή της δικαστικής του δαπάνης. Το πρωτοβάθμιο Δικαστήριο, το οποίο δίκασε την ως άνω αγωγή, με τη δικονομική παρουσία των διαδίκων κατά την τακτική διαδικασία, εξέδωσε την υπ' αριθμ. 3206/2010 οριστική απόφασή του, με την οποία, αφού έκρινε ορισμένη και νόμιμη την αγωγή, πλην του αιτήματος για καταβολή χρηματικής ικανοποίησης λόγω ηθικής βλάβης, το οποίο απέρριψε ως νόμο αβάσιμο, δέχθηκε εν μέρει την αγωγή ως προς την ουσιαστική της βασιμότητα και υποχρέωσε την εναγομένη να καταβάλει στον ενάγοντα ποσό ύψους 1.712,86 ευρώ, νομιμοτόκως από την επομένη ημέρα επιδόσεως της αγωγής μέχρι την πλήρη εξόφληση. Κατ' αυτής ήδη η εκκαλούσα - εναγομένη, παραπονείται για τους διαλαμβανόμενους στο δικόγραφο της εφέσεώς της λόγους, που ανάγονται σε εσφαλμένη ερμηνεία και εφαρμογή του νόμου και σε πλημμελή εκτίμηση των αποδείξεων και ζητεί να εξαφανισθεί η προσβαλλομένη απόφαση, προκειμένου να απορριφθεί καθ' ολοκληρίαν η αγωγή του αντιδίκου, καταδικαζομένου του τελευταίου στη δικαστική της δαπάνη για αμφοτέρους τους βαθμούς δικαιοδοσίας.

Σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 6 του Ν. 2251/1994 «περί προστασίας των καταναλωτών», όπως ο νόμος αυτός ισχύει, οι γενικοί όροι συναλλαγών (Γ.Ο.Σ.), δηλαδή οι όροι που έχουν διατυπωθεί εκ των προτέρων για απροσδιόριστο αριθμό μελλοντικών συμβάσεων, απαγορεύονται και είναι

ΣΕ ΟΡΘΩΘΗΚΕ
ΙΣΙΣΗΤΗΡΙΑ
H

W

W

άκυροι εάν έχουν ως αποτέλεσμα τη διατάραξη της ισορροπίας των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των συμβαλλομένων μερών εις βάρος του καταναλωτή. Ο καταχρηστικός χαρακτήρας τέτοιου γενικού όρου κρίνεται αφού ληφθούν υπόψη η φύση των αγαθών ή υπηρεσιών που αφορά τη σύμβαση, το σύνολο των αδικών συνθηκών κατά τη σύναψη της και όλες τις υπόλοιπες ρήτρες της σύμβασης ή άλλης σύμβασης από την οποία εξαρτάται. Περαιτέρω, εκτός από την ανωτέρω γενική ρήτρα για την καταχρηστικότητα των ΓΟΣ που συνεπάγονται διατάραξη της συμβατικής ισορροπίας, στην παρ. 7 του άρθρου 2 του Ν. 2251/1994 απαριθμούνται ενδεικτικώς και τριάντα μία περιπτώσεις γενικών όρων που θεωρούνται άνευ ετέρου (per se) καταχρηστικοί, χωρίς ως προς αυτούς να ερευνάται η συνδρομή των προϋποθέσεων της γενικής ρήτρας, αφού αυτοί θεωρούνται κατ' αμάχητο τεκμήριο ότι έχουν καταχρηστικό χαρακτήρα. Στις περιπτώσεις αυτές περιλαμβάνεται και η υπό το στοιχείο ια, σύμφωνα με την οποία, καταχρηστικοί είναι και εκείνοι οι όροι, που χωρίς σπουδαίο λόγο αφήνουν το τίμημα αόριστο και δεν επιτρέπουν τον προσδιορισμό του με κριτήρια ειδικά καθορισμένα στη σύμβαση και εύλογα για τον καταναλωτή. Η σωρευτική εφαρμογή από το δικαστήριο των παρ. 6 και 7 του άρθρου 2 του Ν. 2251/1994, επιβάλλεται και δεν αποκλείεται, καθώς η επίκληση του γενικού αξιολογικού κριτηρίου της διατάραξης της ισορροπίας των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των συμβαλλομένων σε βάρος του καταναλωτή είναι δυνατό να έχει αξία και χρησιμότητα για την εξειδίκευση των αόριστων νομικών εννοιών και αόριστων αξιολογικών κριτηρίων που χρησιμοποιεί ο νόμος στις επί μέρους περιπτώσεις του ενδεικτικού καταλόγου. Εξάλλου και οι περιγραφόμενες από το νόμο ειδικές περιπτώσεις, κατ' αμάχητο τεκμήριο, καταχρηστικότητας, αποτελούν ενδείκτες που καθοδηγούν στην ερμηνεία της γενικής ρήτρας και συγκεκριμένα της έννοιας της διατάραξης της συμβατικής ισορροπίας. Μεταξύ των καθοδηγητικών αρχών που συνάγονται από τις ειδικές αυτές περιπτώσεις είναι και η αρχή της διαφάνειας, η αρχή της απαγόρευσης της χωρίς λόγο ανάθεσης του προσδιορισμού της παροχής ή των επί μέρους στοιχείων της στην απόλυτη κρίση του προμηθευτή, καθώς και η αρχή της απαγόρευσης της εκ των προτέρων, χωρίς σπουδαίο λόγο, δέσμευσης του καταναλωτή, να μην ασκήσει κατά τη λειτουργία και εξέλιξη της σύμβασης, νόμιμα δικαιώματα του έναντι του προμηθευτή. Ειδικότερα, σύμφωνα με την αρχή της διαφάνειας, η οποία ρητά διατυπώνεται και στο άρθρο 5 της

ΔΗΛΩΣΗ

Οδηγίας, οι Γ.Ο.Σ. πρέπει να είναι διατυπωμένοι με τρόπο σαφή και κατανοητό, ώστε ο καταναλωτής να είναι σε θέση να διαγνώσει εκ των προτέρων κρίσιμα στοιχεία ή μεγέθη της σύμβασης, όπως τη διάρκεια της και τα μεγέθη που περικλείονται στη βασική σχέση παροχής και αντιπαροχής. Η σχέση αυτή παροχής και αντιπαροχής, ενώ καταρχήν δεν λαμβάνεται υπόψη για την εκτίμηση του καταχρηστικού χαρακτήρα κάποιου Γ.Ο.Σ., εντούτοις, σύμφωνα και με το άρθρο 4 παρ. 2 της Οδηγίας, ελέγχεται αν ο σχετικός όρος δεν είναι διατυπωμένος κατά τρόπο σαφή και κατανοητό, αν δηλαδή έχει παραβιασθεί η αρχή της διαφάνειας (ΟλΑΠ 15/2007 ΔΕΕ 2007.975, ΑΠ 1030/2001 ΔΕΕ 2001.1125, ΑΠ 296/2001 Ελλάδα 2001.1329, ΑΠ 1219/2001 ΔΕΕ 2001.2001, Εφαθ 2386/2006 Ελλάδα 2006.1467, Εφαθ 5253/2003 ΕΕμπδ 2003.643, ΠΠραθ 961/2007 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ, ΠΠραθ 711/2007 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ, ΠΠραθ 1208/1998 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ, ΠΠραθ 2438/1997 Ελλάδα 1998.938). Κατά την έννοια των παραπάνω διατάξεων, οι οποίες ως προς τον έλεγχο των Γ.Ο.Σ. αποτελούν εξειδίκευση του γενικού κανόνα του άρθρου 281 ΑΚ με τα αναφερόμενα σε αυτές κριτήρια, για την κρίση της ακυρότητας ή μη ως καταχρηστικών των όρων αυτών λαμβάνεται υπόψη κατά κύριο λόγο το συμφέρον του καταναλωτή με συνέκτιση όμως της φύσης των αγαθών ή των υπηρεσιών που άφορα η σχετική σύμβαση, καθώς και του σκοπού της, πάντοτε δε στα πλαίσια επίτευξης σχετικής ισορροπίας των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των συμβαλλομένων μερών. Ως μέτρο ελέγχου της διατάραξης της ισορροπίας αυτής χρησιμεύει κάθε φορά το ενδοτικό δίκαιο που ισχύει για τη συγκεκριμένη σύμβαση. Τα συμφέροντα, η διατάραξη της ισορροπίας των οποίων εις βάρος του καταναλωτή μπορεί να χαρακτηρίσει ένα γενικό όρο άκυρο ως καταχρηστικό, πρέπει να είναι ουσιαστικά, η διατάραξη δε αυτή πρέπει να είναι ιδιαίτερα σημαντική σύμφωνα με τις αρχές της καλής πίστης. Προς τούτο λαμβάνονται υπόψη τα συμφέροντα των συμβαλλομένων στη συγκεκριμένη σύμβαση μερών και εξετάζεται ποιο είναι το συμφέρον του προμηθευτή για διατήρηση του όρου που ελέγχεται και ποιο είναι εκείνο του καταναλωτή για κατάργησή του. Δηλαδή ερευνάται ποιές συνέπειες θα έχει η διατήρηση ή κατάργηση του όρου για κάθε πλευρά, πώς θα μπορούσε κάθε μέρος να εμποδίσει την επέλευση του κινδύνου που θέλει να αποτρέψει ο συγκεκριμένος γενικός όρος και πώς μπορεί κάθε μέρος να προστατευτεί από τις συνέπειες της επέλευσης του κινδύνου με δικές του ενέργειες (ΑΠ 430/2005 ΔΕΕ 2005.460, Εφαθ 2386/2006 Ελλάδα 2006.1461). Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 1 της ΠΔ/ΤΕ 1969/1991 και την απόφαση ΕΝΠΘ/ΤΕ 524/1993,

ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ
Η ΕΙΣΗΓΗΤΗΡΙΑ

thg

Σ

απαγορεύεται η είσπραξη προμήθειας στα δάνεια των οποίων το επιτόκιο ορίζεται ελεύθερα από τα πιστωτικά ιδρύματα. Επομένως, οι εν λόγω επιβαρύνσεις είναι παράνομες, αφού αντίκεινται στη διάταξη αυτή και οι σχετικές συμφωνίες είναι άκυρες κατ' άρθρο 178 ΑΚ. Επίσης, με την ίδια ως άνω ΠΔ/ΤΕ προβλέπεται υποχρέωση των τραπεζών να ανακοινώνουν στους πελάτες τους τα ποσά ή ποσοστά των εξόδων που αφορούν διάφορες εργασίες μεταξύ των οποίων τα δικαστικά έξοδα και ο έλεγχος τίτλων. Επιπρόσθετα, η πρόβλεψη για την επιβάρυνση αυτή, η οποία δεν περιλαμβάνεται στους έντυπους όρους συναλλαγών αλλά ανακοινώνεται στους δανειοδοτούμενους προφορικά, συνιστά γενικό όρο συναλλαγών, καθώς η σχετική πρόβλεψη έχει γίνει εκ των προτέρων, δεν αποτελεί αντικείμενο διαπραγμάτευσης και ισχύει για απροσδιόριστο αριθμό καταναλωτών που συνάπτουν συμβάσεις στεγαστικών δανείων. Ελέγχεται έτσι για την εγκυρότητα της με βάση τις διατάξεις του άρθρου 2 του Ν. 2251/1994. Με βάση δε τις διατάξεις αυτές, ο πιο πάνω όρος είναι καταχρηστικός γιατί παραβιάζει την αρχή της διαφάνειας και διαταράσσει την ισορροπία των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των συμβαλλομένων σε βάρος του καταναλωτή, δεδομένου ότι προκαλείται σύγχυση στον τελευταίο για το τι καλύπτει ο τόκος και τι η προμήθεια και δημιουργείται έτσι αδιαφάνεια, μη συγκρισιμότητα με αντίστοιχες παροχές άλλων τραπεζών και μη ομαλή λειτουργία του ανταγωνισμού (ΕφΑθ 6547/2009 ΔΕΕ 2010. 449, ΕφΑθ 5253/2003 ΤΝΠ ΔΣΑ, ΠΠρΑθ 5479/2009 Αρμ 2010. 1680).

Από την επανεκτίμηση της ένορκης κατάθεσης της μάρτυρος απόδειξης, που δόθηκε νομότυπα στο ακροατήριο του πρωτοβάθμιου Δικαστηρίου και περιέχεται στα ταυτάριθμα με την εκκαλουμένη πρακτικά δημόσιας συνεδρίασης και από το σύνολο των εγγράφων που προσκομίζονται νομίμως μετ' επικλήσεως από τους διαδίκους, είτε προς άμεση απόδειξη είτε για τη συναγωγή δικαστικών τεκμηρίων, αποδείχθηκαν τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: Ο ενάγων,

συνήψε με την εναγομένη τραπεζική εταιρεία α) την υπ' αριθμ. 5620/17.4.2000 σύμβαση στεγαστικού δανείου, με την οποία χορήγησε στον ενάγοντα δανειολήπτη δάνειο ποσού ύψους 12.120.000 δρχ., ήτοι ισόποσου σε 35.568,60 ευρώ, για την αγορά ακινήτου, με εγγραφή προσημείωσης υποθήκης, β) την υπ' αριθμ. 5621/17.4.2000 σύμβαση στεγαστικού δανείου, με την οποία τού χορήγησε δάνειο ποσού ύψους 6.684.000 δρχ., ήτοι ισόποσου σε 19.615,55 ευρώ, για τη συμπλήρωση τιμήματος αγοράς

216/2014
ΕφΑθ

15/11/2000

ακινήτου, επίσης με εγγραφή προσημείωσης υποθήκης και γ) την υπ' αριθμ. 5622/17.4.2000 σύμβαση στεγαστικού δανείου, δυνάμει της οποίας χορήγησε στον ίδιο ως άνω δανειολήπτη (ενάγοντα) δάνειο ποσού ύψους 5.996.000 δρχ., ήτοι ισόποσου σε 17.596,48 ευρώ, με σκοπό τη βελτίωση του αναλυτικά περιγραφομένου στην εν λόγω σύμβαση ακινήτου, με εγγραφή προσημείωσης υποθήκης. Η εξόφληση των δανείων συμφωνήθηκε να πραγματοποιηθεί σε εκατόν ογδόντα (180) συνεχείς μηνιαίες τοκοχρεωλυτικές δόσεις, αρχής γενομένης από την 20^η.6.2000, ενώ το επιτόκιο συμφωνήθηκε για το πρώτο δάνειο σταθερό προς 9,40% ετησίως για τις πρώτες 12 τοκοχρεωλυτικές δόσεις και κυμαινόμενο για τις λοιπές μέχρι τη λήξη του συμβατικού χρόνου εξυπηρέτησης του δανείου, ενώ για το δεύτερο και τρίτο των ως άνω δανείων σταθερό προς 7,90% ετησίως για τις πρώτες 36 τοκοχρεωλυτικές δόσεις και μεταβλητό για τις υπόλοιπες μέχρι τη λήξη του συμβατικού χρόνου εξυπηρέτησης των δανείων αυτών. Η εναγομένη έλαβε από τον ανωτέρω δανειολήπτη, στις 15.3.2000 το ποσό των 60,45 € (άλλως το ισόποσο σε δρχ. 20.600), ως έξοδα κατάθεσης δύο αιτημάτων δανειοδότησης για τους φακέλους με αριθμούς 212/2000 & 213/2000 (αναλυόμενο σε 10.000 δρχ. X 2 + 3% ΕΦΤΕ) και στις 17.3.2000 το ποσό των 604,55 € (άλλως το ισόποσο σε δρχ. 206.000), ως έξοδα εξέτασης των δύο παραπάνω αιτημάτων του ενάγοντος (αναλυόμενο σε 100.000 δρχ. X 2 + 3% ΕΦΤΕ) και ακολούθως στις 19.4.2000 το συνολικό ποσό των 453,41 €, που αφορά σε «προμήθειά φακέλου» για τους τρεις φακέλους δανείου με αριθμούς 212/2000, 213/2000 & 215/2000, που αναλύεται ως εξής: 146,74 € (άλλως ισόποσο σε δρχ. 50.000) X 3 + 3% ΕΦΤΕ. Όσον αφορά στις ως άνω δαπάνες που καταβλήθηκαν από τον ενάγοντα, χρήζει αναφοράς ότι στο άρθρο 6 των παραπάνω δανειακών συμβάσεων οριζόταν ότι ο οφειλέτης βαρύνεται και επιρρίπτονται σε αυτόν όλα γενικά τα έξοδα, που συνδέονται με την παρούσα σύμβαση και αν αυτή δεν πραγματοποιηθεί για οποιονδήποτε λόγο, δηλαδή, ενδεικτικά, τα έξοδα εκτίμησης της αξίας του ακινήτου, του ελέγχου των τίτλων ιδιοκτησίας, των συμβάσεων του δανείου, των αντιγράφων, της εγγραφής και εξάλειψης υποθήκης και προσημείωσης υποθήκης, τα έξοδα τροπής της προσημείωσης σε υποθήκη και λήψης διαταγής πληρωμής με βάση την παρούσα σύμβαση, τα έξοδα ασφαλίσεων του σύμφωνα με το σχετικό άρθρο της παρούσας, τα έξοδα ειδοποιήσεων και επιδόσεων, τα πάσης φύσεως έξοδα κτηματολογίου, τα δικαστικά έξοδα, τα έξοδα εκτέλεσης γενικά, τα έξοδα αναγγελίας στους πλειστηριασμούς και καταθέσεις των τίτλων και οποιαδήποτε άλλα σχετικά

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ
Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙ

15/11/2000

με τον πλειστηριασμό έξοδα και κάθε φόρος, τέλος χαρτοσήμου ή οποιοδήποτε άλλο τέλος, εισφορά ή οποιαδήποτε άλλης φύσεως επιβάρυνση υπέρ του Δημοσίου ή τρίτων που αναλογούν ή τυχόν θα επιβληθούν επί του δανείου, τα οποία εφόσον θα καταβάλλονται από τη δανειστρία θα χρεώνονται από την ίδια στο λογαριασμό του δανείου με τόκο υπερημερίας από της καταβολής τους μέχρι της εξόφλησής τους. Στο ίδιο ως άνω άρθρο εκάστης σύμβασης, προβλεπόταν ότι τον οφειλέτη βαρύνουν επίσης ο ειδικός φόρος τραπεζικών εργασιών (ΕΦΤΕ), λοιποί φόροι, τέλη χαρτοσήμου και κάθε είδους τέλη, εισφορές, δικαιώματα ή οποιασδήποτε άλλης φύσεως επιβάρυνση υπέρ του Δημοσίου ή τρίτων που αναλογούν ή που τυχόν θα επιβληθούν, στους τόκους και στις προμήθειες του δανείου, τους οποίους υποχρεούται να καταβάλει στη δανειστρία κατά το χρόνο λογισμού των τόκων, σε περίπτωση δε μη καταβολής τους, δικαιούται η δανειστρία συγχρόνως με το λογισμό των τόκων να χρεώνει το λογαριασμό του δανείου με τους ανωτέρω φόρους και τέλη εντόκως με τον τόκο υπερημερίας του σχετικού άρθρου της παρούσας (ενν. σύμβασης). Ο παραπάνω όρος συνιστά γενικό όρο συναλλαγών, καθώς η σχετική πρόβλεψη έχει γίνει εκ των προτέρων, δεν αποτελεί αντικείμενο διαπραγμάτευσης και ισχύει για απροσδιόριστο αριθμό καταναλωτών που συνάπτουν συμβάσεις στεγαστικών δανείων. Συνεπώς, ελέγχεται για την εγκυρότητα του με βάση τις διατάξεις του άρθρου 2 του Ν. 2251/1994. Σύμφωνα με τις εν λόγω διατάξεις, ο συγκεκριμένος όρος είναι καταχρηστικός, γιατί παραβιάζει την αρχή της διαφάνειας και διαταράσσει την ισορροπία των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των συμβαλλομένων σε βάρος του καταναλωτή, δεδομένου ότι προκαλείται σύγχυση στον τελευταίο για το τι καλύπτουν τα συγκεκριμένα έξοδα με τα οποία επιβαρύνεται και δημιουργείται έτσι αδιαφάνεια. Και ναι μεν υπόκειται στην ελευθερία της οικονομίας και των συμβαλλομένων μερών να διαμορφώνουν την παροχή του δανειολήπτη, πλην όμως αυτό δεν αναιρείται και από την επιταγή της διαφάνειας και την ανάγκη η τράπεζα να καταστήσει σαφές στο δανειολήπτη τι ζητά και για ποιο λόγο είναι υποχρεωμένος να το καταβάλει. Ειδικότερα, κατά τον προαναφερθέντα τρόπο που είναι διατυπωμένος ο ανωτέρω όρος, τα έξοδα με τα οποία επιβαρύνεται ο δανειολήπτης παραμένουν χωρίς σπουδαίο λόγο αόριστα, ενόψει του ότι δεν αναφέρεται ειδικά σε τι αφορούν, ούτε προσδιορίζονται τα κριτήρια καθορισμού του ύψους τους. Ορίζεται δε ότι θα βαρύνουν το δανειζόμενο όλα γενικά τα έξοδα που συνδέονται με οποιοδήποτε τρόπο με τη δανειακή

σύμβαση, χωρίς αυτά να μνημονεύονται ειδικώς κατά τρόπο περιοριστικό, απλώς αναφέρονται ενδεικτικά κάποια έξοδα, όπως αυτά της εκτίμησης της αξίας του ακινήτου, του ελέγχου των τίτλων ιδιοκτησίας, της εγγραφής και εξαλείψεως υποθήκης και προσημείωσης υποθήκης και της αναγκαστικής εκτέλεσης, ενώ πρέπει να σημειωθεί ότι δεν προσδιορίζεται ούτε το ύψος αυτών. Η μετά την κατάρτιση της σύμβασης ενημέρωση του δανειολήπτη σχετικά με το είδος και το ύψος των εξόδων που επιρρίπτονται σε αυτόν, δεν ικανοποιεί την ανάγκη να γνωρίζει αυτός πριν από την κατάρτιση της σύμβασης με ποιό ακριβώς ποσό θα επιβαρυνθεί, ώστε να κρίνει αν επιθυμεί να συμβληθεί με τη συγκεκριμένη τράπεζα. Σε κάθε περίπτωση άλλωστε, δεν αποδείχθηκε από το σύνολο των αποδεικτικών μέσων ο ισχυρισμός της εναγομένης τράπεζας ότι τα διαλαμβανόμενα ανωτέρω καταβληθέντα από τον ενάγοντα δανειολήπτη έξοδα δεν αποτελούν προμήθεια, αλλά αφορούν σε αμοιβές που καταβάλλονται σε τρίτους (μηχανικούς, δικηγόρους) κατά την υποβολή αιτήσεως χορήγησης στεγαστικού δανείου και αντιστοιχούν στις εργασίες ελέγχου όλων των δικαιολογητικών, των στοιχείων του φακέλου και κυρίως στις εργασίες μηχανικού και δικηγόρου για τον τεχνικό και νομικό έλεγχο των τίτλων, καθώς και στην έκδοση αποφάσεως για την εγγραφή προσημείωσης υποθήκης, καθώς ουδόλως προσκομίστηκαν μετ' επικλήσεως από την εναγομένη τυχόν σχετικές γνωματεύσεις ελέγχου τίτλων ιδιοκτησίας, πιστοποιητικά διεκδικήσεων, βαρών και ιδιοκτησίας σε σχέση με τους διενεργηθέντες ελέγχους τίτλων ιδιοκτησίας, εκθέσεις εκτίμησης ακινήτων, αποδείξεις για την έκδοση αποφάσεων για την εγγραφή προσημείωσης υποθήκης. Επομένως, ουδόλως προέκυψε και ότι τα ποσά αυτά αφορούν σε πραγματικά διαχειριστικά έξοδα για τη χορήγηση των επιδίκων στεγαστικών δανείων και αποτελούν αντάλλαγμα του δανειολήπτη για γνωστή σε αυτόν, απόλυτα προβλέψιμη και αναγκαία ενέργεια της εναγομένης για την υλοποίηση της κύριας παροχής των δανείων. Κατόπιν τούτων, δεν αποδείχθηκε νόμιμη αιτία για τις ανωτέρω χρεώσεις του ενάγοντος και συνακόλουθα, τα προαναφερόμενα ποσά που εισέπραξε η εναγομένη τράπεζα από αυτόν συνιστούν ουσιαστικά προμήθεια, η οποία - σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 1 της ΠΔ/ΤΕ 1969/1991 και στην απόφαση ΕΝΠΘ/ΤΕ 524/1993 - απογορεύεται. Εξάλλου, για το χαρακτηρισμό της εισπράξεως των εν λόγω ποσών ως προμήθειας συντρέχουν οι απαιτούμενες προϋποθέσεις, δεδομένου ότι το ύψος της είχε προκαθοριστεί μονομερώς από την τράπεζα, προκαταβλήθηκε από το δανειολήπτη κατά τη σύναψη των δανειακών συμβάσεων, είτε πριν είτε

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ
ΜΕΤΑΝΗΤΡΙΑ
H

αυτάχρονα με τη χορήγηση σε αυτόν του ποσού του δανείου και ήταν επιβεβαιωμένη από το επιτόκιο και τα άλλα έξοδα που του επιβλήθηκαν (πρ. σχετ. για τα χαρακτηριστικά της προμήθειας Εφαθ 6547/2009 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ, Εφαθ 5253/2003 ΤΝΠ ΔΣΑ). Για το λόγο αυτό, τα προαναφερθέντα ποσά καταβλήθηκαν από τον ενάγοντα δίχως νόμιμη αιτία στην αντισυμβαλλομένη τράπεζα. Επομένως, το πρωτοβάθμιο Δικαστήριο, που έκρινε με την εκκαλούμενη απόφασή του, ότι ο ανωτέρω γενικός όρος συναλλαγών που συμπεριλήφθηκε στις επίδικες συμβάσεις είναι καταχρηστικός και ως εκ τούτου άκυρος, καθώς παραβιάζει την αρχή της διαφάνειας και διαταράσσει την ισορροπία των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των συμβαλλομένων σε βάρος του καταναλωτή και ότι τα ποσά που εισέπραξε η εναγομένη τράπεζα από τον ενάγοντα δανειολήπτη δεν αντιστοιχούσαν σε πραγματικά έξοδα, στα οποία αυτή υποβλήθηκε και συγκεκριμένα σε ειδικά προκαθορισμένες αμοιβές τρίτων (δικηγόρων, μηχανικών) και ως εκ τούτου συνιστούν προμήθεια απαγορευμένη κατά το άρθρο 1 της ΠΔ/ΤΕ 1969/1991, ουδόλως έσφαλε ως προς την ερμηνεία και εφαρμογή του νόμου και ως προς την εκτίμηση των αποδείξεων, όσα δε αντίθετα υποστηρίζει η εναγομένη και ήδη εκκαλούσα με τον πρώτο λόγο εφέσεώς της κρίνονται απορριπτέα ως αβάσιμα από ουσιαστικής πλευράς. Περαιτέρω, στους ειδικούς όρους της υπ' αριθμ. 5620/17.4.2000 δανειακής σύμβασης περιλαμβάνονταν στο άρθρο 16, ο ακόλουθος όρος: «Ο οφειλέτης δικαιούται να εξοφλήσει πρόωρα ολοσχερώς το δάνειο, όπως επίσης δικαιούται να καταβάλει σε μείωση του κεφαλαίου του δανείου ποσό ίσο τουλάχιστον του 130% της τοκοχρεωλυτικής δόσης του, εφόσον δεν υπάρχει καθυστέρηση εξυπηρέτησης του δανείου, αλλά μόνον στις παραπάνω οριζόμενες ημερομηνίες καταβολής των τοκοχρεωλυτικών δόσεων. Στις περιπτώσεις αυτές υποχρεούται ο οφειλέτης να καταβάλει στη δανείστρια για αποζημίωσή της και ποσό ίσο με δύο και μισό (2,5%) επί του εξοφλούμενου κεφαλαίου, διαφορετικά η δανείστρια δικαιούται να αποक्रούσει την προσφορά. Σε περίπτωση μερικής εξόφλησης η δανείστρια αποφασίζει αν θα περιορίζεται η διάρκεια του δανείου και θα διατηρείται η ίδια τοκοχρεωλυσία, ή θα παραμένει αμετάβλητη η διάρκεια του δανείου και θα μειώνεται ανάλογα η τοκοχρεωλυτική δόση», ενώ στους ειδικούς όρους των παραπάνω λοιπών δύο δανειακών συμβάσεων (με αριθμούς 5621/17.4.2000 & 5622/17.4.2000), εμπεριεχόταν επίσης στο άρθρο 16 όρος, σύμφωνα με τον οποίο: «Ο οφειλέτης δικαιούται να εξοφλήσει πρόωρα ολοσχερώς το δάνειο, όπως

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΑΤΑΧΩΡΗΣ

επίσης δικαιούται να καταβάλει σε μείωση του κεφαλαίου του δανείου ποσό ίσο τουλάχιστον του 130% της τοκοχρεωλυτικής δόσης του, εφόσον δεν υπάρχει καθυστέρηση εξυπηρέτησης του δανείου, αλλά μόνον στις παραπάνω οριζόμενες ημερομηνίες καταβολής των τοκοχρεωλυτικών δόσεων. Στις περιπτώσεις αυτές: α) εάν η προεξόφληση μερική ή ολική γίνεται στο πρώτο ήμισυ της παραπάνω περιόδου σταθερού επιτοκίου τότε υποχρεούται ο οφειλέτης να καταβάλει στη δανείστρια για αποζημίωσή της και ποσό ίσο με τον τόκο έξι (6) μηνών επί του εξοφλούμενου κεφαλαίου, β) εάν η προεξόφληση μερική ή ολική γίνεται στο δεύτερο ήμισυ της περιόδου σταθερού επιτοκίου, τότε υποχρεούται ο οφειλέτης να καταβάλλει στη δανείστρια για αποζημίωσή της και ποσό ίσο με τον τόκο τριών (3) μηνών επί του εξοφλούμενου κεφαλαίου και γ) εάν η προεξόφληση γίνεται μετά τη λήξη της περιόδου σταθερού επιτοκίου, τότε υποχρεούται ο οφειλέτης να καταβάλλει στη δανείστρια για αποζημίωσή της και ποσό ίσο με δύο και μισό επί τοις εκατό (2,5%) επί του εξοφλούμενου κεφαλαίου, διαφορετικά σε όλες τις παραπάνω περιπτώσεις, η δανείστρια δικαιούται να αποκρούσει την προσφορά. Στις παραπάνω περιπτώσεις μερικής εξόφλησης η δανείστρια αποφασίζει αν θα περιορίζεται η διάρκεια του δανείου και θα διατηρείται η ίδια τοκοχρεωλυσία, ή θα παραμένει αμετάβλητη η διάρκεια του δανείου και θα μειώνεται ανάλογα η τοκοχρεωλυτική δόση». Μετά την παρέλευση των περιόδων ισχύος σταθερού επιτοκίου των επιδίκων συμβάσεων στεγαστικών δανείων και ειδικότερα στις 11 Αυγούστου 2004, ο δανειολήπτης - ενάγων προέβη σε ολοσχερή εξόφληση των ληφθέντων δανείων με αναχρηματοδότηση από έτερο πιστωτικό ίδρυμα. Η εναγομένη τραπεζική εταιρεία, επικαλούμενη τον προαναφερόμενο όρο του άρθρου 16 των δανειακών συμβάσεων περί υποχρέωσης καταβολής αποζημιώσεως από το δανειολήπτη σε περίπτωση πρόωρης εξόφλησης του δανείου - ο οποίος σημειώνεται ότι συνιστά Γ.Ο.Σ., καθώς είχε προδιαπωθεί από την ίδια και δεν αποτέλεσε αντικείμενο διαπραγμάτευσης μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών - αξίωσε και εισέπραξε από τον αντισυμβαλλόμενο ενάγοντα για την πρώτη σύμβαση ποσό ύψους 289,39 ευρώ, για τη δεύτερη σύμβαση ποσό ύψους 160,81 ευρώ και για την τρίτη σύμβαση ποσό ύψους 144,25 ευρώ, ήτοι συνολικά το ποσό των 594,45 ευρώ, ως αποζημίωση για την πρόωρη εξόφληση των αντιστοιχών δανείων (πβ. σχετ. τα από 11.8.2004 αντίστοιχα γραμμάτια εισπραξής που εκδόθηκαν από το της εναγομένης), υπολογίζοντας, ωστόσο, ποσοστό ύψους 1% αντί του ανωτέρω προβλεπομένου ποσοστού ύψους 2,5% επί του εκάστοτε εξοφλούμενου

ΞΕΠΡΩΘΗΚΕ
Η ΕΙΣΗΓΗΓΗΤΡΙΑ

ΣΤΑΥΡΟΣ

κεφαλαίου. Από τη διατύπωση του προεκτεθέντος Γ.Ο.Σ. συνάγεται ότι αυτός εμφανίζει αοριστία, καθώς επιτρέπει στην προμηθεύτρια τράπεζα να εισπράττει αποζημίωση, στην περίπτωση της πρόωρης εξόφλησης του ποσού του κεφαλαίου του δανείου, κατά την περίοδο ισχύος κυμαινόμενου επιτοκίου ειδικότερα, χωρίς, ωστόσο, να γίνεται επίκληση της ύπαρξης ζημίας από την εν λόγω προεξόφληση. Ειδικότερα, με τον εν λόγω προσαλλόμενο Γ.Ο.Σ των επιδίκων δανειακών συμβάσεων, γίνεται επίκληση αποζημίωσης την οποία δικαιούται να εισπράττει η προμηθεύτρια τράπεζα, σε περίπτωση πρόωρης εξόφλησης του δανείου μετά τη λήξη της περιόδου σταθερού επιτοκίου (ήτοι κατά την περίοδο του μεταβλητού επιτοκίου) και μάλιστα αποζημίωσης προκαθορισμένου ύψους 2,5% και εν τέλει, στην προκειμένη περίπτωση, 1% επί του ποσού του κεφαλαίου του δανείου και δίχως συγχρόνως να γίνεται επίκληση της ζημίας, η οποία προκαλείται στην τράπεζα από την εν λόγω προεξόφληση. Πιο συγκεκριμένα με τον εν λόγω Γ.Ο.Σ, που εμπεριέχεται στις επιδικές δανειακές συμβάσεις, δεν εξειδικεύεται σε τι επακριβώς συνίσταται και πώς προκύπτει το ανωτέρω αιτούμενο από την προμηθεύτρια τράπεζα ποσό αποζημίωσης, δηλαδή δεν εξειδικεύεται με ποιο τρόπο προκαλείται ζημία στην τελευταία, σε περίπτωση πρόωρης εξόφλησης του δανείου από το δανειολήπτη ενάγοντα και με ποιά εύλογα και συγκεκριμένα κριτήρια η εν λόγω προκληθείσα ζημία ανέρχεται στο συγκεκριμένο ποσό του 2,5% (ή έστω του 1%, το οποίο εν τέλει αξίωσε η δανειοδότρια) επί του εκάστοτε ποσού του δανείου, λαμβανομένου υπόψη κυρίως του ότι τα χρήματα που αποκτά η εναγομένη τράπεζα από την πρόωρη εξόφληση του δανείου τα χρησιμοποιεί και τα εκμεταλλεύεται άμεσα για τη χορήγηση άλλων δανείων, επίσης με κυμαινόμενο επιτόκιο. Με τον τρόπο αυτό όμως, δηλαδή με την προαναφερόμενη αοριστία που εμφανίζει ο ανωτέρω γενικός όρος συναλλαγών, καθίσταται το τίμημα του δανείου χωρίς σπουδαίο λόγο αόριστο, αφού δεν επιτρέπεται ο προσδιορισμός αυτού με κριτήρια ειδικά καθορισμένα στη σύμβαση και εύλογα για τον καταναλωτή, ενώ μεταβάλλεται η εικόνα που δικαιολογημένα έχει δημιουργηθεί στους καταναλωτές για το συνολικό ύψος του τιμήματος του δανείου, που οι τελευταίοι λαμβάνουν, και μάλιστα απροσδόκητα. Ειδικότερα, με την εν λόγω αιφνιδιαστική ρήτρα, μεταβάλλεται η εικόνα που δικαιολογημένα έχει δημιουργηθεί στον πελάτη αναφορικά με το ύψος του τιμήματος και την έκταση της κύριας παροχής του και προκαλείται σύγχυση σ' αυτόν για το τι καλύπτει το εν λόγω τίμημα. Κατ' ακολουθία των ανωτέρω, ο εν λόγω

Μ.Κ.Κ. ΔΗΛΩΣΗ

προσβαλλόμενος ΓΟΣ, καθίσταται άνευ ετέρου καταχρηστικός, αφού σαφώς προσκρούει στη διάταξη του εδαφίου ια' της παραγράφου 7 του άρθρου 2 του Ν. 2251/1994, η οποία ορίζει ότι είναι καταχρηστικοί γενικοί όροι συναλλαγών που: "χωρίς σπουδαίο λόγο αφήνουν το τίμημα αόριστο και δεν επιτρέπουν τον προσδιορισμό του με κριτήρια ειδικά καθορισμένα στη σύμβαση και εύλογα για τον καταναλωτή" (βλ. σχετικά ΑΠ 430/2005 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ, Εφαθ 5253/2003 ΤΝΠ ΔΣΑ, ΠΠραθ 1119/2002 ΤΝΠ ΔΣΑ). Ο ισχυρισμός δε της εναγομένης, σύμφωνα με τον οποίο το εν λόγω ποσό του 2,5% επί του εκάστοτε ποσού του δανείου, το οποίο υποχρεούται να καταβάλει ο καταναλωτής-πελάτης σε περίπτωση πρόωρης αποπληρωμής του δανείου, βάσει του ανωτέρω ΓΟΣ, δεν συνιστά αποζημίωση αλλά καταβολή μέρους των τόκων πόν εύλογα προσδοκούσε να λάβει η τράπεζα, ανεξαρτήτως του ότι είναι παντελώς αβάσιμος, εφόσον από τη γραμματική διατύπωση του ίδιου ως άνω προσβαλλόμενου ΓΟΣ με σαφήνεια συνάγεται ότι το εν λόγω ποσό αφορά "σε αποζημίωση, δεν αναιρεί όλα τα ανωτέρω διαλαμβανόμενα, δεδομένου ότι σε κάθε περίπτωση θα έπρεπε να εξειδικεύεται σε τι επακριβώς συνίσταται το εν λόγω αιτούμενο ποσό και με ποιό τρόπο προκύπτει το συγκεκριμένο ύψος αυτού, έτσι ώστε ο δανειοδοτούμενος - καταναλωτής να είναι σε θέση να γνωρίζει επακριβώς και με διαφάνεια τις οικονομικές υποχρεώσεις που αναλαμβάνει με τις επίδικες συμβάσεις στεγαστικού δανείου. Ως εκ τούτου, με τη συνολολόγηση του ανωτέρω προσβαλλόμενου ΓΟΣ, η προμηθεύτρια τράπεζα σαφώς παραβιάζει την βαρύνουσα αυτήν υποχρέωση σαφήνειας και διαφάνειας του σχετικού ΓΟΣ, αφού προκαλείται σύγχυση στον καταναλωτή - δανειολήπτη για το τι καλύπτει το εν λόγω ποσό, με αποτέλεσμα να διαταράσσεται η ισορροπία μεταξύ των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των συμβαλλομένων μερών σε βάρος των καταναλωτών. Κατά συνέπεια, ο εν λόγω ΓΟΣ είναι καταχρηστικός και άκυρος, ως αντιβαίνουν επίσης στη γενική διάταξη του άρθρου 2 παρ. 6 του Ν. 2251/1994, με αποτέλεσμα η εκ μέρους της εναγομένης ~~Είδοση~~ του παραπάνω συνολικού ποσού των 594,45 ευρώ ως "αποζημίωσης" λόγω πρόωρης εξόφλησης των επιδίκων δανείων να χορήγει ακόρων και δίχως νόμιμη αιτία και συνακόλουθα να υφίσταται υποχρέωση της εν λόγω τράπεζας να το επιστρέψει ως αχρεωστήτως καταβληθέν στον ενάγοντα. Συνεπώς, το πρωτοβάθμιο Δικαστήριο που έκρινε ομοίως, δεχόμενο την αοριστία και καταχρηστικότητα του συγκεκριμένου όρου, στο πλαίσιο υπέρξεως κυμαινόμενου επιτοκίου στις επίδικες δανειακές συμβάσεις, θεωρώντας ότι πρόκειται για αποζημίωση της

ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ
Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ
[Υπογραφή]

[Υπογραφή]

τράπεζας και όχι για αντάλλαγμα άλλης παροχής και συγκεκριμένα της παροχής προς τον ενάγοντα του δικαιώματος να προβεί σε πρόωγη αποπληρωμή του δανείου του, ορθώς εφάρμοσε και ερμήνευσε το νόμο και καλώς τις αποδείξεις εκτίμησε, απορριπτομένων ως ουσιαστικά αβασίμων όσων αντιθέτων επικαλείται η εκκαλούσα τράπεζα με το δεύτερο λόγο της κρινόμενης εφέσεως. Επιπρόσθετα, με τον τρίτο λόγο της έφεσής της, η εναγομένη και ήδη εκκαλούσα τράπεζα επαναφέρει νομίμως ενώπιον του παρόντος Δικαστηρίου, την παραδεκτικώς προβληθείσα - ήδη κατά την πρωτοβάθμια δίκη - ένσταση του άρθρου 905 ΑΚ, ότι δηλ. ο ενάγων δανειολήπτης κατέβαλε τα προαναφερόμενα ως άνω ποσά, ενώ γνώριζε την ανυπαρξία του συγκεκριμένου χρέους. Ωστόσο, από κανένα αποδεικτικό στοιχείο δεν προέκυψε η ουσιαστική βασιμότητα του συγκεκριμένου ισχυρισμού και δη της γνώσης του ενάγοντος ότι δεν όφειλε τα παραπάνω καταβληθέντα ποσά κατά το χρόνο της καταβολής τους, συνεπεία της καταχρηστικότητας και ακυρότητας των αντιστοιχών Γ.Ο.Σ., στους οποίους εδραζόταν η αντίστοιχη αξίωση της εναγομένης τράπεζας. Επομένως, το πρωτοβάθμιο Δικαστήριο, το οποίο με την εκκαλουμένη απόφαση, απέρριψε την καταλυτική αυτή ένσταση του δικαιώματος του ενάγοντος ως αβάσιμη κατ' ουσίαν, καλώς τις αποδείξεις εκτίμησε, απορριπτομένου ως αβασίμου του σχετικού τρίτου λόγου της υπό κρίση έφεσης. Επιπρόσθετα, με τον τέταρτο λόγο εφέσεώς της η εναγομένη και ήδη εκκαλούσα τράπεζα, επαναφέρει νομίμως ενώπιον του παρόντος Δικαστηρίου την ένσταση πενταετούς παραγραφής της επίδικης αξιώσεως του ενάγοντος κατ' αυτής, την οποία επίσης είχε προβάλει κατά την πρωτοβάθμια δίκη, επικαλούμενη ειδικότερα ότι στην προκειμένη περίπτωση, η αξίωση αδικαιολογήτου πλουτισμού του ενάγοντος υπάγεται στη συντομότερη πενταετή παραγραφή της διάταξης του άρθρου 250 αριθμ. 1 ΑΚ, που διέπει την έννομη σχέση μεταξύ των διαδίκων μερών. Πρέπει, ωστόσο, να σημειωθεί ότι στη βραχυχρόνια παραγραφή της διάταξης του άρθρου 250 περ. 1 ΑΚ δεν υπόκεινται οι αξιώσεις κατά εμπόρων - όπως στην προκειμένη υπόθεση - αλλά οι αξιώσεις των εμπόρων και μάλιστα όχι στο σύνολό τους, αλλά μόνον εκείνες που έχουν ως περιεχόμενο την καταβολή του τιμήματος για τα εμπορεύματα που χορήγησαν, για την εκτέλεση εργασιών και για την επιμέλεια υποθέσεων άλλων, καθώς και για τις δαπάνες που έκαναν. Κατ' ακολουθία των ανωτέρω, ουδόλως προκύπτει ότι η αξίωση αδικαιολογήτου πλουτισμού του ενάγοντος εμπίπτει εν προκειμένω στη βραχυχρόνια

παραγραφή του άρθρου 250 αριθμ. 1 ΑΚ, αλλά αντιθέτως στην εικοσαετή παραγραφή που προβλέπεται για τις αξιώσεις εν γένει από τη διάταξη του άρθρου 249 ΑΚ. Το πρωτοβάθμιο λοιπόν Δικαστήριο, το οποίο έκρινε ότι η επίδικη αξίωση του ενάγοντος δεν έχει υποπέσει σε παραγραφή, καθώς δεν εμπίπτει στις προβλεπόμενες από τη διάταξη του άρθρου 250 παρ. 1 ΚΠολΔ περιπτώσεις, όπου ισχύει η πενταετής παραγραφή και ακολούθως απέρριψε ως μη νόμιμη τη σχετική ένσταση της εναγομένης εταιρείας, ορθά το Νόμο ερμήνευσε και εφάρμοσε, όσα δε αντίθετα διαλαμβάνονται με τον παραπάνω σχετικό λόγο εφέσεως της εκκαλούσας, πρέπει να απορριφθούν ως νομικά αβάσιμα. Τέλος, κατά το άρθρο 281 ΑΚ, η άσκηση του δικαιώματος απαγορεύεται αν υπερβαίνει προφανώς τα όρια που επιβάλλουν η καλή πίστη ή τα χρηστά ήθη ή ο κοινωνικός ή οικονομικός σκοπός του δικαιώματος. Κατά την έννοια της διάταξης αυτής το δικαίωμα θεωρείται ότι ασκείται καταχρηστικώς, όταν η συμπεριφορά του δικαιούχου που προηγήθηκε ή η πραγματική κατάσταση που διαμορφώθηκε κατά το χρονικό διάστημα που μεσολάβησε, χωρίς κατά νόμο να εμποδίζουν τη γένεση ή να επάγονται την απόσβεση του δικαιώματος, καθιστούν μη ανεκτή τη μεταγενέστερη άσκησή του, κατά τις περί δικαίου και ηθικής αντιλήψεις του μέσου κοινωνικού ανθρώπου, αφού τείνει στην ανατροπή κατάστασης που δημιουργήθηκε υπό ορισμένες ειδικές συνθήκες και διατηρήθηκε για πολύ χρόνο, με επακόλουθο να συνεπάγεται επαχθείς συνέπειες για τον υπόχρεο. Απαιτείται δηλαδή, για να χαρακτηριστεί καταχρηστική η άσκηση του δικαιώματος, να έχει δημιουργηθεί στον υπόχρεο, από τη συμπεριφορά του δικαιούχου, σε συνάρτηση και με εκείνη του υπόχρεου, και μάλιστα ευλόγως, η πεποίθηση ότι ο δικαιούχος δεν πρόκειται να ασκήσει το δικαίωμά του. Απαιτείται ακόμη οι πράξεις του υπόχρεου και η υπ' αυτού δημιουργηθείσα κατάσταση, επαγόμενη ιδιαιτέρως επαχθείς για τον υπόχρεο επιπτώσεις, να τελούν σε αιτιώδη σύνδεσμο με την προηγηθείσα συμπεριφορά του δικαιούχου. Μόνη η μακροχρόνια αδράνεια του δικαιούχου και όταν ακόμη δημιούργησε την εύλογη πεποίθηση στον υπόχρεο ότι δεν υπάρχει το δικαίωμα ή ότι δεν πρόκειται αυτό να ασκηθεί, δεν αρκεί για να καταστήσει καταχρηστική τη μεταγενέστερη άσκηση αυτού, αλλά απαιτείται να συντρέχουν, προσθέτως, ειδικές συνθήκες και περιστάσεις, προερχόμενες, κυρίως, από την προηγηθείσα συμπεριφορά του δικαιούχου και του υπόχρεου, ενόψει των οποίων και της αδρανείας του δικαιούχου, η επακολουθούσα άσκηση του δικαιώματος, τείνουν στην ανατροπή της κατάστασης που διαμορφώθηκε υπό τις ανωτέρω ειδικές συνθήκες και διατηρήθηκε για αρκετά μεγάλο

11

ΞΕΡΩΘΗΚΕ
Η ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ

8

W

χρονικό διάστημα, να εξέρχεται των υπό της ανωτέρω διάταξης διαγραφόμενων ορίων (ΟλΑΠ 8/2001, ΑΠ 37/2013 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ). Συγκεκριμένα, με τον πέμπτο λόγο της ένδικης εφέσεως, η εναγομένη – νυν εκκαλούσα εταιρεία επαναφέρει την παραδεκτός προβληθείσα ενώπιον του πρωτοβάθμιου Δικαστηρίου ένσταση καταχρηστικής άσκησης δικαιώματος (άρθρ. 281 ΑΚ) του ενάγοντος, διατείνόμενη ότι ο αντιδίκος αφενός ουδόλως διαμαρτυρήθηκε ή εξέφρασε οιαδήποτε επιφύλαξη κατά την καταβολή στην ίδια των ανωτέρω αναφερομένων ποσών και αφετέρου άσκησε την επίδικη αγωγή έπειτα από αρκετά έτη, δημιουργώντας σε αυτήν την εύλογη πεποίθηση ότι δεν πρόκειται να ασκήσει την αγωγική του αξίωση, με αποτέλεσμα η ίδια να προβεί σε καταβολές φόρων και διανομές μερισμάτων στους μετόχους της. Σύμφωνα ωστόσο με τα εκτιθέμενα στην προηγηθείσα μείζονα σκέψη, το περιεχόμενο της εν λόγω ενστάσεως καθιστά αυτή νόμο αβάσιμη, καθόσον και αληθή υποτιθέμενα τα ως άνω διαλαμβανόμενα για τη θεμελίωσή της πραγματικά περιστατικά δεν καθιστούν την άσκηση του ένδικου δικαιώματος προφανώς αντίθετη στα αντικειμενικά όρια της καλής πίστης ή των χρηστών ηθών ή του κοινωνικού ή οικονομικού σκοπού του δικαιώματος, που θέτει η διάταξη του προαναφερθέντος άρθρου 281 ΑΚ. Επομένως, σε ουδεμία πλημμέλεια ως προς την εφαρμογή και ερμηνεία του Νόμου υπέπεσε το πρωτοβάθμιο Δικαστήριο, το οποίο με την εκκαλουμένη απόφασή του απέρριψε ως μη νόμιμη την προεκτεθείσα ένσταση της εναγομένης τράπεζας περί καταχρηστικής ασκήσεως δικαιώματος του ενάγοντος δανειολήπτη, παρά τα αντιθέτως υποστηριζόμενα με τον πέμπτο λόγο της κρινόμενης εφέσεως. Ενόψει των παραπάνω νομικών και ουσιαστικών παραδοχών και δεδομένου ότι δεν εκκρεμούν προς εξέταση άλλοι λόγοι της ένδικης εφέσεως, πρέπει αυτή να απορριφθεί στο σύνολό της ως κατ' ουσίαν αβάσιμη. Τέλος, η δικαστική δαπάνη του εφεσιβλήτου πρέπει, κατόπιν υποβολής σχετικού αιτήματός του, να επιβληθεί για τον παρόντα βαθμό δικαιοδοσίας σε βάρος της ηττηθείσας εκκαλούσας (άρθρα 176 εδ. α', 183, 189 & 191 παρ. 2 ΚΠολΔ), σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στο διατακτικό.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

ΔΙΚΑΖΕΙ αντιμωλία των διαδίκων.

ΔΕΧΕΤΑΙ τυπικά και ΑΠΟΡΡΙΠΤΕΙ κατ' ουσίαν την έφεση.

ΚΑΤΑΔΙΚΑΖΕΙ την εκκαλούσα στην καταβολή της δικαστικής
δαπάνης του εφεσιβλήτου, την οποία ορίζει για τον παρόντα βαθμό
δικαιοδοσίας στο ποσό των τριακοσίων (300) ευρώ.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στην Αθήνα στις 28 Νοεμβρίου 2013.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΓΕΩΡΓΙΩΝ ΚΕ
Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ

Δημοσιεύθηκε σε έκτακτη δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριό του,
στην Αθήνα, στις ...20...1-..... 2014, δίχως την παρουσία των διαδίκων
και των πληρεξουσίων αυτών δικηγόρων.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΔΕΙΞ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

Αντίγραφο θεωρήθηκε για τη νόμιμη
παραγωγή και έκδοσή του κατά τη
διαδικασία παραγγελίας

ΑΘΗΝΑ, ...
..... Γραμματέας

03 ΦΕΒ 2014

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΑΚΡΗΩΝ